

ARBETSMARKNADSINTEGRATION AV BARN TILL MIGRANTER I SVERIGE

PINAR ASLAN AKAY
FIL. DR., I SOCIALT ARBETE OCH ANALYTIKER VID
MYNDIGHETEN FÖR ARBETSMILJÖKUNSKAP
KONTAKT: PINAR.ASLAN@MYNAK.SE

Inledning

- Fokus på vad som påverkar yrkesrelaterade ambitioner och prestationer bland barn till migranter i Sverige.
- Barn till migranter = inrikes födda individer med två utrikes födda föräldrar
- Barn till migranter är en stor och växande grupp individer i Sverige
- Idag består dessa av drygt en halv miljon människor
- Majoriteten har en bakgrund i icke-västerländska länder
- Skilda livsvillkor jämfört med barn till infödda

Bakgrund

- Geografisk segregation ger olika förutsättningar
- Lägre utbildningsnivå i socioekonomiskt utsatta områden, högre arbetslöshet, risken att drabbas av fysisk och psykisk ohälsa är högre
- Skolor i dessa områden har sämre förutsättningar att bedriva en god utbildning
- Arbetsmarknadsvillkor försvårar: arbetsmarknaden är mer krävande idag
- Diskriminering av personer med utländsk bakgrund förekommer
- Viktigt med ett mer långsiktigt fokus vad gäller arbetsmarknadsintegration av migranter och deras barn

Metod

- Intervjuer med 21 individer födda i Sverige med föräldrar födda i icke-västerländska länder
- Den övervägande majoriteten hade en bakgrund i Mellanöstern
- 9 män och 12 kvinnor, i åldern 25-35 år
- Minst 6 månader i stabilt arbete (de flesta hade arbetat betydligt längre än så)
- Geografiskt spridda över landet
- Föräldrarnas ursprungsländer var t ex Turkiet, Syrien, Irak, Palestina, Libanon mm.
- Föräldrarnas sociala och ekonomiska situation skiljde sig åt
- Majoriteten av intervjupersonerna var högutbildade (17 av 21), och samtliga såg sig som framgångsrika i termer av arbetsmarknadsinträde

Resultat

- Fyra delområden :
 1. Ursprungsfamilj, släkt och gemenskaper
 2. Resurser och stöd från myndighetspersonal/offentliga tjänstemän
 3. Personliga strategier i samband med arbetsmarknadsinträde
 4. Synen på arbete, genus och familj: generationsöverskridande förändringar i en migrationskontext

Ursprungsfamilj, släkt och gemenskaper

Aslan, P., Ahmadi, N., Sjöberg, S., & Wikström, E. (2019). What Works? Family Influences on Occupational Aspirations among Descendants of Middle Eastern Immigrants on the Swedish Labour Market. *Nordic Journal of Social Research*, 9, 134-160. <https://doi.org/10.7577/njsr.2235>

- Jag utgår ifrån forskning som tittar på den roll familjen har i att forma yrkesrelaterade ambitioner bland barn till migranter
- Resultat
 - Föräldrar som förebilder
 - Föräldrars engagemang och stöd
 - Aktiv hjälp från syskon
 - Kollektivistiska värderingar i den etniska gruppen

Resurser och stöd från myndighetspersonal/offentliga tjänstemän

Aslan, P., Sjöberg, S., Wikström, E., & Ahmadi, N. (2019). Door Openers? Public Officials as Supportive Actors in the Labour Market Participation of Descendants of Immigrants in Sweden. *Nordic Social Work Research*.
<https://doi.org/10.1080/2156857X.2019.1680418>

- Resursstarka personer utanför familjen och den innersta kretsen är viktiga för individer med låg socioekonomisk bakgrund
- Intervjupersonerna hade träffat personal från skola, socialtjänst och arbetsförmedling som på olika sätt hjälpt dem att lyckats med sina mål
- Hur hade dessa hjälpt?
 - Visat samhörighet (connectedness) i relationen/mötena/kontakten med sina klienter
 - Utgått ifrån klientens egen definition på vad som är ett meningsfullt mål, samt fokuserat på möjligheter att uppnå dessa mål snarare än hinder
 - Aktivt förmedlat resurser och verktyg för att hjälpa sina klienter uppnå sina mål

Personliga strategier i samband med arbetsmarknadsinträde

Aslan, P., Ahmadi, N., Wikström, E., & Sjöberg, S. (2020). Agency and adaptation: strategies of immigrants' descendants on the Swedish labor market. *Nordic Journal of Working Life Studies*, 10 (3). <https://doi.org/10.18291/njwls.v10i3.121842>

- Strategier och tillvägagångssätt för inträde och deltagande på arbetsmarknaden
- Försvårande arbetsmarknadsvillkor, t ex bristen på kontakter på arbetsmarknaden och diskriminering, kan tvinga individer att utveckla särskilda strategier för att lyckas
- Tre huvudsakliga strategier kunde identifieras i denna studie:
 1. Att välja "rätt" sorts jobb
 2. Att anpassa sig själv och lära genom att misslyckas
 3. Att vara flexibel

Synen på arbete, genus och familj: generationsöverskridande förändringar i en migrationskontext

Aslan, P., Wikström, E., Ahmadi, N., & Sjöberg, S. (2020): 'Kids' in between? Views on work, gender, and family arrangements among men and women of migrant descent in Sweden, *Community, Work & Family*.

<https://doi.org/10.1080/13668803.2020.1734537>

- Upplevelser av arbetsmarknadsdeltagande i relation till genus och föräldraskap/föräldraskapsideal
- Påvisar stora generationsöverskridande förändringar
- Resultaten visar:
 - Kvinnor betraktar arbete som en frigörande aktivitet – men ser svårigheter att kombinera karriär med mödraskap
 - Män tar på sig en försörjarroll och ser arbete som en ”skyldighet” gentemot familjen
 - Deras egna föräldrar och uppväxt har påverkat hur de ser på kombinationen mellan arbete och familj
 - Den svenska välfärdskontexten är betydelsefull och leder till generationsöverskridande förändringar i invandrarfamiljer

Några konklusioner...

- Barn till migranter tillhör inte samma sociala grupp som sina föräldrar: vitt skilda sociala, politiska, kulturella och individuella förutsättningar
- Den svenska välfärdskontexten och i synnerhet de som arbetar på "gräsrotsnivå" är avgörande för och kan kompensera för många brister som finns – men finns förutsättningar för dem att jobba kvalitativt idag?
- Det förebyggande arbetet är viktigt för att förhindra marginalisering och utanförskap av individer med utländsk bakgrund

TACK FÖR MIG!

PINAR ASLAN AKAY
FIL. DR., I SOCIALT ARBETE OCH ANALYTIKER
MYNDIGHETEN FÖR ARBETSMILJÖKUNSKAP
KONTAKT: PINAR.ASLAN@MYNAK.SE